

Beskrivning av bekämpningsmedelsdatabasen SPIDER

Innehåll

EU-reglering

Det finns ingen EU-lagstiftning som kräver att det ska finnas en databas för bekämpningsmedel eller motsvarande statistik om bekämpningsmedel. Enligt direktivet för växtskyddsmedel och biocidprodukter så ska det finnas uppgifter om vilka produkter som är godkända. Ett förslag till ny förordning om statistik för växtskyddsmedel finns (Europaparlamentets och Rådets förordning om statistik om växtskyddsmedel COM (2006) 778, 2006/0258/COD).

Statistiska storheter

Statistiken bygger på inlämnade uppgifter från företag. Statistiska uppgifter ur databasen redovisas i ton försålt verksamt ämne, (CFU och antal individer i tusental för biologiska preparat) och antal produkter för respektive verksamt ämne. Kvantiteten avser försåld mängd i Sverige (inte export).

Population och objekt

Populationen består av godkända kemiska bekämpningsmedel (biocidprodukter och växtskyddsmedel) samt biologiska bekämpningsmedel som använts i Sverige (inte export).

Referenstid: Den som någon gång under ett kalenderår har haft ett godkännande för ett bekämpningsmedel ska redovisa försåld mängd även om den är noll.

Populationen utgörs också av alla de företag som rapporterar denna import eller tillverkning.

Variabler

I databasen finns uppgifter om samtliga godkända kemiska och biologiska bekämpningsmedels behörighetsklass, sammansättningsuppgifter (namn, CAS-nr och halt), användarkategori, typ av medel i statistiken. Databasen innehåller även många andra uppgifter som inte används till statistik. Information finns från 1976.

Redovisningsgrupper

Materialet omfattar alla godkända bekämpningsmedel i Sverige. Försåld mängd bekämpningsmedel indelas efter typ av medel, användarkategori och behörighetsklass

för användning av bekämpningsmedel. Den publicerade statistiken jämförs mot tidigare års uppgifter.

Nomenklatur

Typ av medel

En grov indelning för vilka ändamål bekämpningsmedlen får användas. Det finns en koppling till produktregistrets produkttyper.

Användarkategori

Vi ber om en uppskattning fördelat på användarkategorierna, jordbruk, skogsbruk, frukt- och trädgård, industri samt hushållskonsumtion. I viss statistik kallas användarkategori för bransch.

Behörighetsklass

Ett godkännande av ett bekämpningsmedel är alltid förbundet med villkor för vem som får använda det. Användare delas in i tre klasser där behörighet att använda medlet beror av t.ex. kunskapsnivå.

Bestämmelserna om behörighetsklass finns bl.a. i 20 § förordningen (2006:1010) om växtskyddsmedel, 25 och 46–49 §§ förordningen (2000:338) om biocidprodukter och Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) bilaga 1 och 2.

CAS-nr

CAS-nr är ett kemiskt ämnes identitetsnummer. Vi underhåller i anslutning till databasen ett register med ämnen, angivna med ISO-namn (International organization for standardization), IUPAC-namn (International Union of Pure and Applied Chemistry) och ev. synonymer (handelsnamn). I huvudsak används ISO-namn.

Verksamt ämne

Det ämne/organism som ger produkten önskad effekt för den användning som den är avsedd för.

Kemiskt bekämpningsmedel

Kemisk produkt som är avsedd för att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom.

Biologiskt bekämpningsmedel

Bioteknisk organism som framställts särskilt för att förebygga eller motverka att djur, växter eller mikroorganismer, däribland virus, förorsakar skada eller olägenhet för människors hälsa eller skada på egendom.

Tillförlitlighet

Tillförlitlighet totalt

Inlämnade uppgifter är i stort sett tillförlitliga. Inkomna uppgifter granskas och felaktigheter rättas. Företagen redovisar hur stor mängd som har överlåtits av produkten, annat än för export, och hur mycket de själva har använt av produkten. Företagen ska även grovt uppskatta hur mängden fördelar sig mellan

användarkategorier. Samtliga godkända produkter ska redovisas med sin försålda mängd även om mängden är noll.

Osäkerhetskällor

Urval

Utskick görs till samtliga företag som någon gång under året varit innehavare till en godkänd produkt. I stort sett samtliga produkter redovisas och ingår i de uttag av data som görs till statistiken.

Företagen ska även uppskatta hur överlåten mängd fördelar sig mellan användarkategorierna. Denna uppskattning kan ibland vara svår att göra då det i många fall inte kan anges exakt till vem och i vilken verksamhet medlet kom till användning i. Detta beror på att statistikuppgifterna avser de kvantiteter som levereras till återförsäljarledet.

Täckning

Beträffande mängduppgifterna är täckningen nästintill 100-procentig.

Bortfall

Det förekommer att något eller några företag (av totalt cirka 165 företag) inte redovisar uppgifterna. Oftast är då denna försäljningsmängd noll. Svårigheterna att få fram dessa uppgifter beror oftast på att företaget har upphört (p.g.a. konkurs, fusion etc.).

Bearbetning

Uppgifterna granskas. Felaktigheter rättas till. Vid tveksamhet kontaktas uppgiftslämnaren.

För återkommande statistik finns fasta bearbetningsrapporter.

Modellantaganden

De uppgifter vi får redovisade avser bara den kvantitet som används i Sverige (återförsäljarledet). Vi antar att det i mellanleden inte finns några stora lager. Hamstring på grund av ändringar i regelverket förekommer, detta kompenseras inte i statistiken.

Aktualitet

Framställningstid

Föregående års mängduppgift inlämnas till Kemikalieinspektionen senast 28 februari. Uppgifterna registreras under mars/april och statistiken granskas och korrigeras under april/maj och skickas till tryck i juni. Framställningstid 12–16 veckor

Frekvens

Uppgifter samlas in årligen.

Jämförbarhet

Jämförbarhet över tiden

Statistiken publiceras årligen sedan 1979. Varje publikation redovisar även en jämförelsetabell över de fem senaste åren. Användarkategori och typ av medel har i stort sätt varit oförändrade genom åren. Det har tillkommit ändringar gällande användningsområden för godkännande. Presentationen av statistiken har förändrats eftersom Kemikalieinspektionen inte längre bestämmer över klassificering och märkning i godkännandebesluten. Detta innebär att tabell 2.4–2.7 är borttagna från statistiken från år 2002.

Jämförbarhet med annan statistik

SCB:s beräkning av hektardoser bygger på uppgifter som samlats in av KemI.

Tillgänglighet

Sekretessregler och gallringsföreskrifter

Utlämnande av uppgifter ur databasen Spider prövas enligt sekretesslagen. Det innebär i detta fall att om en uppgift kan antas orsaka skada för den som lämnat uppgifter får denna inte röjas.

Företagen har möjlighet att komma med invändningar mot offentliggörande av dess uppgifter för verksamt ämne/organism i samband med inlämnandet av uppgifterna. Företaget har rätt till sekretess om det finns mindre än tre företag som har samma verksamma ämne. Företagen måste skriftligt begära sekretess.

Underlaget till statistiken ”mängduppgifter” bevaras enligt statliga förvaltningsregler. Inga gallringsföreskrifter finns.

Tillgång till primärmaterial

Primärmaterialiet förvaras med särskilt fysiskt skydd och i en databas som endast ett fåtal på bekämpningsmedelavdelningen har tillgång till. Endast personal vid KemI har tillgång till primärmaterialiet. Uttag av uppgifter och bearbetning görs bara av en person på bekämpningsmedel.

Upplýsningstjänster

Marit Bengtsson, tel. 08-519 41 191

Peter Bergkvist, tel. 08-519 41 209

e-post: kemi@kemi.se